

Johannes döparens dag

Predikan i Osby kyrka, 24 juni 07

”Den högstes profet”

Luk 1:57-66

Men för Elisabet var tiden inne att föda, och hon födde en son. ⁵⁸Hennes grannar och släktingar fick höra vilken stor barmhärtighet Herren hade visat henne, och de gladde sig med henne. ⁵⁹På åttonde dagen kom de för att omskära pojken, och de ville kalla honom Sakarias efter hans far. ⁶⁰Men då sade hans mor: "Nej, han skall heta Johannes." ⁶¹De sade till henne: "Det finns ingen i din släkt som bär det namnet." ⁶²Och de gjorde tecken åt fadern att låta dem veta vad barnet skulle kallas. ⁶³Han bad om en skrivtavla och skrev: "Johannes är hans namn", och alla förvånade sig. ⁶⁴Med en gång löstes hans läppar och hans tunga, och han talade och prisade Gud. ⁶⁵Alla de kringboende greps av fruktan, och överallt i Judeens bergsbygd talade man om detta som hade hänt. ⁶⁶Och alla som hörde det lade det på minnet och frågade sig: Vad skall det inte bli av detta barn? Ty Herrens hand var med honom.

De flesta av oss har fått våra namn av våra föräldrar. De är de som har valt ut ett namn i deras smak, och sen har vi bara att finna oss i det. En del av oss kanske undrar vad ens föräldrar egentligen tänkte på. Men det ligger i sakens natur att ens namn är något som man får ta emot, det är andra som bestämmer det.

Det finns ett fåtal som blivit namngivna av änglar och av Gud själv. Det gäller Isak i gamla testamentet, och i nya så gäller det naturligtvis Jesus själv. Maria fick ju veta av ängeln vilket namn han skulle få. Och så gäller det alltså Johannes, han som skulle få tillnamnet Döparen i vuxen ålder.

Redan hans födsel var ett mirakel. Sakarias och hans hustru Elisabeth var till åren komna och de hade nog för länge sett gett upp hoppet om att få en efterkommande. När en ängel visade sig för Sakarias mitt under sin prästtjänst i templet och berättade att de skulle få barn så hoppade han inte högt av glädje. I likhet med Abrahams Sara så kunde han inte dölja sina tvivel. Och för detta skulle han få bli stum ända tills det hade uppfyllts det som ängeln sa.

När nu släktingarna möttes upp, på åttonde dagen av hans födelse, för att fira omskärelsen så var det också brukligt att man den dagen gav honom hans namn. Alla tog för givet att han skulle få ett släktnamn för att markera var han hörde hemma, som man brukade göra. Men så blev det alltså inte. Johannes skulle inte bara tillhöra sin släkt och sitt sammanhang, han uppdrag innebar att han tillhörde alla av Israels folk.

Namnet var ju något som var förbundet med personen och dennes uppdrag. En persons namn var en del av honom själv. Namnet Johannes betyder "Herren är nådig". Nu med detta namn så skulle Gud visa sin nåd mot folket igen.

Johannes döparen, den högstes profet, han var själva länken mellan det gamla och det nya förbundet. Han personifierar själva övergången.

Malaki var ju den siste av profeterna i Israel. Han verkade på 400-talet för Kristus och hans bok är den sista i gamla testamentet. Efter honom så tystnade den profetiska rösten i Israel. Men folket hade ändå ett hopp. I profeten Malakis bok så läser vi: "Se, jag sänder min budbärare, han skall bana väg för mig."

Det skulle dröja 400 år innan budbäraren kom, 400 år mellan Malaki och Johannes döparen, lika länge som slaveriet i Egypten varade. Under denna tid så hördes alltså inte Guds röst i Israel, men folket var inte utan hopp. De bad och hoppades på dessa ord av Malaki, de väntade på att Gud skulle tala igen. De fick vänta i 400 år men de väntade alltså inte förgäves, nu inträffade en rad saker som visade att något nytt var på gång.

Elisabeth, blev alltså med barn på sin ålderdom, precis som skedde med Sara när det första förbundet skulle ingås. Nu när det är dags för det nya förbundet så upprepas historien.

Även Sakarias stumhet spelar en roll. Efter nio månades tystnad från hans sida så föddes barnet, och så fort barnet fick sitt namn så fick han tillbaka talförmågan och det första han gjorde var att brista ut i tack och lovsång till Gud. Denna tystnad blev en förberedelse för Sakarias, där han förbereddes för att, fylld av Helig Ande profetera om sitt barn. Den lovsång som han, som de första orden efter nio månader, har blivit känd som Benediktus, Sakarias lovsång. Den som blivit Kyrkans morgonbön i alla tider, och som vi även i Osby, ber i kapellet varje morgon.

När Johannes kom till världen så bröts inte bara Sakarias tystnad utan också Guds tystnad. Nu ljöd åter den profetiska rösten.

Johannes var en Guds nasir, utvald och avskild åt Herren. En Guds nasir, fick enligt Mose lag, inte dricka vin eller överhuvudtaget äta något som kom från vinstocken. Han fick inte klippa året eller komma nära någon död. Han skulle vara ren och helgad åt Herren.

När jag tänker på Johannes så tänker jag på förberedelse och väntan. Folket väntade i 400 år. Sakarias fick vänta i nio månader på att få talet tillbaka. Och om Johannes står det att han växte och blev stark i anden. Och han vistades i öde trakter till den dag han skulle träda fram inför Israel. Redan vid hans födelse så talade man om Johannes. "Vad skall det bli av detta barn." Man förstod att Herren var med honom på ett särskilt sätt. Men det skulle alltså ändå dröja trettio år innan han skulle träda fram som profet. Trettio år av förberedelse.

Gud är verkligen inte ute efter de snabba klippen. Det är långsiktiga investeringar som gäller för honom. Gud tänker i sekler när vi tänker i år. När han väljer ut någon och ger denne ett uppdrag så är det kanske långt

upp i vuxen ålder som detta uppdrag kan förverkligas. Men förberedelsetiden är ändå nödvändig. Vi människor, och kanske särskilt vi som lever idag, vill gärna hoppa över detta med att förbereda sig. Det är snabb utveckling som gäller. För den som vill hålla jämna steg med karriäristen så gäller det att gå de där kortkurserna som ger nycklar till befordran. Man får absolut inte stanna för länge på samma jobb då finns risken att man stagnerar. Man ska utvecklas, hela tiden.

Och så glömmet man att mänsklig mognad tar tid. Saker och ting växer långsamt fram inom en även om det inte märks på ytan.

Tänk om en arbetsgivare hade sagt idag: "jag har ett jobb åt dig: det är ett projekt som kommer vara i ett par år, sen är det över. Men det krävs trettio år av träning och utbildning för detta." Hur många arbetsgivare skulle ha det tålamodet?

Men så var det för Johannes. Hela hans liv var inriktat på uppdraget som han fått redan före födseln. Allt han gjorde, alla hans val och beslut skedde med detta som fokus. Han skulle förbereda Israel för Messias ankomst, det var detta han levde för, inget annat var av betydelse. Det skulle inte bli lätt, han skulle stöta på mycket motstånd men inget skulle hindra honom.

Jag tror faktiskt ändå att vi är ganska många idag som skulle avundas Johannes när allt kommer omkring. För är det inte detta som många saknar idag: en livsuppgift, ett uppdrag som en annan gett en. Något att fokusera på och leva för. Att bara leva för sin egen skull, att själv forma meningen med sitt liv, det skapar antingen stress, det gäller ju att inte missa något, eller så skapar det en känsla av tomhet och meningslöshet.

För att söka meningen våra liv så får vi inte glömma bort förberedelsetiden. Vi kan få vänta i många år innan saker och ting klarnar för oss. Och även vi skulle må bra av Sakarias tystnad. En tystnad som är nödvändig för att riktigt kunna brista ut i lovsång och glädje.